

AVRUPA SENDİKALARI BUGÜN KAPİTALİZMİN VE EMPERYALİST SÖMÜRÜNÜN SAVUNUCUSUDUR

Aydınlık Dergisi, 19 Mart 2006

Yıldırım Koç

Avrupa sendikaları 20. yüzyılın ilk on yıllarında üretim araçları mülkiyetinin toplumsallaştırılmasından yanaydı. Büyük çoğunlukla Avrupa sendikalarının uluslararası düzeydeki örgütlenmesi olan Uluslararası Sendikalar Federasyonu'nun (IFTU: International Federation of Trade Unions) 28 Temmuz – 2 Ağustos 1919 tarihlerinde Amsterdam'da yapılan genel kurulunda alınan en önemli kararlardan biri, "işçi sınıfının ücret köleliğinden kurtulabilmesinin tek yolunun üretim araçlarının toplumsallaştırılması" olduğunu belirtiyorduⁱ. IFTU, kapitalist üretim biçimini sorguluyordu; ancak emperyalist politikalara karşı çıkmıyordu ve Komintern'in alternatifi olarak kurulan Uluslararası Çalışma Örgütü'nü destekliyordu.

Örgütün 1920 yılında Londra'da ve 1922 yılında Roma'da yapılan kongrelerinde de, sosyalizmin yolunun "toprakların ve üretim araçlarının toplumsallaşmasından geçtiği" kararı alındıⁱⁱ. Uluslararası Sendikalar Federasyonu'nun bu tavrı, 1932 yılında köklü bir değişikliğe uğradı. Üretim araçlarının mülkiyetinin toplumsallaştırılması hedefi kaldırıldıⁱⁱⁱ.

Günümüzde Avrupa'nın emperyalist ülkelerinde kapitalizmi sorgulayan sendika sayısı birkaç tanedir. Bir dönem Fransız Komünist Partisi ile yakından bağlantılı Genel Emek Konfederasyonu (CGT), 1991 sonrasında önemli değişiklikler yaşamış ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na üye olmuştur. İspanya'da CC.OO örgütü de geçmişte İspanyol Komünist Partisi ile bağlantılıydı. Bu örgütün politikalarında da önemli değişiklikler yaşanmıştır. Bu örgüt de Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na üye olmuştur.

İtalya'da 1944 yılında kurulan ve Soğuk Savaş'ın başlamasıyla yalnızca komünistleri destekleyenlerin örgütü haline gelen CGIL ise 1970'li yıllarda önemli politika değişiklikleri gerçekleştirmiş ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na katılmıştır.

Bu örgütlerin de kapitalizme karşı çıkmadığı koşullarda, Avrupa'nın emperyalist ülkelerindeki diğer sendikalar ve işçi sınıflarının çok büyük bir bölümü, kapitalizmi benimsemekte ve savunmaktadır.

Avrupa'nın emperyalist ülkelerinde nüfusun çok büyük bölümünü oluşturan işçi sınıfları, emperyalist sömürüyü desteklemektedir. Avrupa sendikaları,

- Avrupa'nın emperyalist ülkelerinin ürünlerinin değerlerinin çok üstünde tekel fiyatlarıyla az gelişmiş ülkelere satılmasına;
- Az gelişmiş ülkelerin ürünlerinin değerlerinin altında fiyatlarla satın alınmasına;
- Avrupa sermayedarlarının az gelişmiş ülkelerde döviz kuru oyunları ve borç aracılığıyla çok yüksek karlar elde etmelerine

karşı değildir. Tam tersine, bu emperyalist sömürünün kendisinin payına da düşen yararlarının farkındadır.

Avrupa'nın emperyalist ülkelerinin işçi sınıflarının ve sendikalarının, az gelişmiş ülkelerde yatırım yapan ulusötesi şirketlerin çok düşük ücretlerle işçi çalıştırmaları konusundaki duyarlılıkları ise sınıf dayanışması veya enternasyonalizmden değil, istihdamın bu ülkelere kaymasını önleme çabalarından kaynaklanmaktadır. ABD'nin Merkezi İstihbarat Örgütü'nün (CIA) içyüzünü ve çalışmalarını en iyi anlatan kitaplardan biri, CIA eski ajanlarından Philip Agee tarafından yazılan ve ilk baskısı 1975 yılında yayımlanan **Şirketin İçinde, CIA Günlüğü** kitabıdır. Çok güvenilir bir kaynak olan bu kitapta anlatıldığına göre, Merkezi İstihbarat Örgütü 1960 yılında ajanlarına uyguladığı eğitim programlarında az gelişmiş ülkelerde sendikacılık hareketleriyle ilişkiler ayrıntılı bir biçimde ele alınmaktaydı. İlgili bölüm aşağıda sunulmaktadır^{iv}:

“Genel olarak bakıldığında, kursta vurgulanan, Örgüt’ün çalışma yaşamına ilişkin operasyonlarının az gelişmiş ülkelerde ekonomik konulara odaklanacak ve politikadan ve sınıf mücadelesi ideolojisinden uzak duracak sendikaların geliştirilmesine çaba göstermesi gerektiğiydi. Bu, Amerikan sendikacılığının Gompers geleneğidir ve yoksul ülkelerde teşvik edildiğinde, işgücü maliyetlerini yükseltmeli ve böylece düşük işgücü maliyetli ülkelerden yapılacak ithalatın ABD’deki istihdam üzerindeki etkisini azaltmalıdır.”

Avrupa Birliği’nin emperyalist ülkelerinin anlayışı ve uygulamaları da bu niteliktedir.

Emperyalist sömürüyü destekleyen Avrupa sendikaları, emperyalist sömürüyü tamamlayan emperyalist saldırganlığa bazen karşı çıkmaktadır. Bu karşı çıkışta da, Avrupa Birliği’nin politikaları dikkatle izlenmekte ve bu politikalarla ters düşmemeye dikkat edilmektedir.

Türkiye gibi ülkelerde anti-kapitalist olunmadan anti-emperyalist olunabilir. Ancak, emperyalist bir ülkede, anti-kapitalist olunmadan anti-emperyalist olunamaz. Anti-emperyalist olmak, emperyalist sömürüye de, emperyalist sömürünün sürmesi için dönem dönem başvuru alan emperyalist saldırganlığa da karşı olmak demektir. Emperyalist sömürü konusunda ses çıkarmadan, bazı saldırılara karşı tavır almak ve kendisini anti-emperyalist sanmak, ya saflığın, ya da emperyalist sömürüyü gizleme çabalarının sonucudur.

ⁱ Walter Schevenels, **Forty-Five Years International Federation of Trade Unions**, Brüksel, 1956, s.88.

ⁱⁱ Goethem, G.v., “Conflicting Interests: The International Federation of Trade Unions (1919-1945), Carew, A. et al (ed.), **The International Confederation of Free Trade Unions**, Peter Lang, Almanya, 2000, s.85, 88.

ⁱⁱⁱ Goethem, G.v., a.g.y., s.117-8.

^{iv} Agee, Philip, **Inside the Company, CIA Diary**, Penguin Books, England, 1978, s.136.